

HOLLANDFESTIVAL 76

RAI-CONCERT

VRIJDAG 11 JUNI 1976 - 20.15 UUR

CONGRESGEBOUW - DEN HAAG

ZATERDAG 12 JUNI 1976 - 20.30 UUR

Concertgebouworkest
vrijdag 11 juni 1976 - 20.15 uur
RAI Gebouw - Amsterdam

Holland Festival nr. 2

Congresgebouw - Den Haag
zaterdag 12 juni 1976 - 20.30 uur

Holland Festival nr. 3

dirigent Jean Fournet

solist Daniel Wayenberg, piano

programma

Edouard Lalo Ouverture 'Le roi d'Ys' (1876)
1832-1892

Georges Bizet Eerste en Tweede suite uit de muziek
1838-1875 voor 'l'Arlésienne' (1872)

Prélude
Menuetto
Adagietto
Carillon

Pastorale
Intermezzo
Menuetto
Farandole

pauze

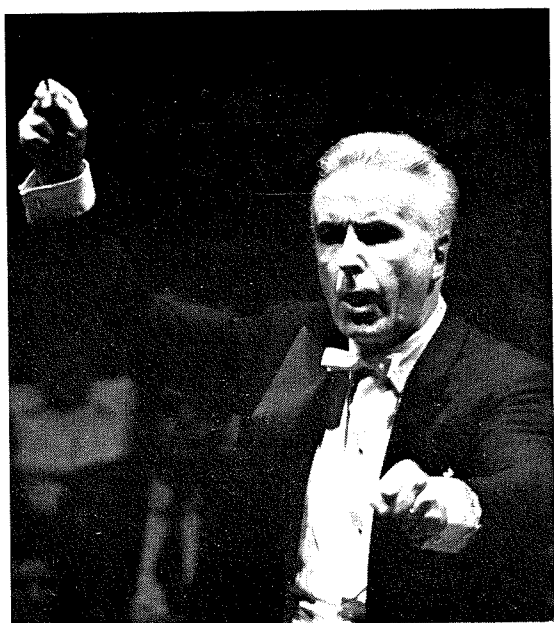
George * Concert in F gr.t. (1925)
Gershwin voor piano en orkest
1898-1937

Allegro
Adagio - Andante con moto
Allegro agitato

Georges Enesco Eerste Roemeense rapsodie in A gr.t.,
1881-1955 op. 11 nr. 1 (1901)

* eerste uitvoering door het
Concertgebouworkest

Jean Fournet

Jean Fournet, die in Rouaan werd geboren, werd opgeleid aan het Conservatorium van Parijs. Hij begon zijn dirigentenloopbaan al zeer vroeg bij de Franse radio en heeft sedertdien in Frankrijk vrijwel alle grote orkesten gedirigeerd en talrijke operavoorstellingen geleid. Tot 1957 was hij muzikaal leider van de Opéra comique, een functie die hij vanwege zijn talrijke gastdirecties in binnen- en buitenland moest neerleggen.

In 1973 werd hij benoemd tot dirigent en directeur van het nieuw opgerichte symfonie-orkest 'Ile de France'. In Nederland is hij sinds 1961 vaste dirigent van het Radio Filharmonisch Orkest en van 1968-1973 bekleedde hij de functie van artistiek leider en dirigent van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Met beide orkesten maakte hij succesvolle tournees door het buitenland.

Als gastdirigent maakt Fournet geregeld tournees door de Verenigde Staten, Zuid-Amerika, Europa, Canada en Japan. Verschillende van zijn grammofoonopnamen werden onderscheiden met de Grand prix du disque. Met het Concertgebouworkest trad Fournet sinds de concerten tijdens het Ravel-festival in 1950 regelmatig op, hij leidde onder veel meer de uitvoeringen van Debussy's *Pelléas et Mélisande* tijdens het Holland Festival 1970.

Daniel Wayenberg

Daniel Wayenberg werd in 1929 te Parijs geboren. Zijn leraren waren Ary Verhaar in Den Haag en Marguerite Long in Parijs. In 1949 won hij als jongste van alle deelnemers aan het Concours Marguerite Long-Jacques Thibaud de 'Grand prix de la ville de Paris'. Na zijn Amerikaanse debuut in 1953 (met het New York Philharmonic Orchestra o.l.v. Mitropoulos) werd hij uitgenodigd voor uitgebreide tournees door de Verenigde Staten en Canada. Sindsdien speelde hij in de grote festivals en maakte hij succesvolle tournees door West-Europa, de Sowjetunie, Polen, Tsjechoslowakije, Scandinavië en Zuid-Afrika. Als solist is hij opgetreden met dirigenten als Karl Böhm, Eugen Jochum, Rafael Kubelik, Dimitri Mitropoulos, George Szell, John Barbirolli, Bernard Haitink, Ernest Bour, Roberto Benzi en Anton Kersjes. Daniel Wayenberg kreeg in Frankrijk de onderscheiding van 'Chevalier des Arts et des Lettres' en werd in Nederland benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Zijn grammofoonplaten werden herhaaldelijk onderscheiden met de 'Grand prix du disque'.

Edouard Lalo

Edouard Lalo is een Vlaming van Spaanse herkomst, te Lille geboren in 1823, en te Parijs gestorven in 1892. Zijn eerste leraar, Baumann, was een cellist, die te Wenen onder Beethoven had gespeeld, en de knaap liefde en begrip voor symfonische muziek wist in te boezemen. Lalo is ook bij Habeneck te Parijs op het conservatorium geweest. Later (1855) werkte hij als altist mee in het beroemde strijkkwartet van Armingaud (viool) en Jacquard (cel), wat een aanleiding voor hem zelf werd kamermuziek te schrijven (o.a. drie trio's en twee kwartetten). In die tijd was de liefhebberij voor kamermuziek niet groot, zodat ook Lalo's werken niet in de smaak vielen. Dit ontmoedigde hem zozeer, dat hij eerst in 1865, na zijn huwelijk met een zangeres, weer in staat was te componeren. In de jaren na 1870 heeft Lalo in zijn symfonische muziek meer en meer voldoening gevonden. In 1874 speelde Sarasate met groot succes het vioolconcert opus 20, dat Lalo aan hem opdroeg, in 1875 verscheen de *Symphonie espagnole*, daarna het cello-concert. Wat na veel tegenspoed eindelijk Lalo ook als operacomponist beroemd maakte, was de opera *Le roi d'Ys*, die door de opvoering van 1888 te Parijs het glanspunt vormde in de loopbaan van de componist, die toen reeds de 65-jarige leeftijd had bereikt. Kristalheldere exactheid, ongeunstelde gratie en krachtige, rijke ritmiek karakteriseren zijn kunst.

Georges Bizet

Midden in het Provençaalse land, op de top van een steenachtig heuveltje in de nabijheid van het dorpje Fontveille, staat een molen; de molen, waar Alphonse Daudet zijn beroemde 'Lettres de mon Moulin' geschreven heeft. Deze molen is thans als Daudet-museum ingericht en er zijn vele herinneringen bijeengebracht aan deze schrijver, wiens toneelstuk 'l'Arlésienne' niet meer te scheiden is van de muziek, welke **Georges Bizet** ervoor componeerde. In Parijs hebben reeds ver over de 2000 voorstellingen van dit toneelstuk plaats gevonden, maar altijd met de muziek van Bizet, want zonder die zou het publiek niet tevreden zijn. In Daudets Provençaals boerendrama 'Het meisje van Arles' leeft de harde poëzie van het landschap rondom het stadje Arles met zijn Romeinse arena. Dit landschap, dat men kent uit de schilderijen van Vincent van Gogh, is fel van kleur, geel en blauw, schraal en kalkachtig, en de zon kan er onbarmhartig branden. In deze streek staan nog de ruïnes uit de tijd van de Troubadours, de ridder-zangers uit de middeleeuwen. Er bestaat een rijke Provençaalse volksmuziek. De mooiste Franse kerstliederen (Noëls) zijn uit de Provence afkomstig. Het dorpje La Gavotte, tussen Marseille en Aix-en-Provence gelegen, wijst op de herkomst van de dans van die naam. Schrilte fluiten en diepe trommen zijn kenmerkend voor de Provençaalse volksmuziek. Georges Bizet heeft het muzikale karakter van de Provence goed begrepen, en daarom past zijn muziek zo uitnemend bij het toneelstuk van Daudet. Hij verwerkte in zijn toneelmuziek (waaruit twee concert-suites zijn getrokken) o.m. een Driekoningenlied: de 'Marcho dei Rei' en de Provençaalse dans 'Dansa dei Chivau-Fous'.

Wouter Paap

George Gershwin

Op 26 september 1898 als 'Jacob Gershwine' in Brooklyn (New York) geboren, groeide **George Gershwin** op binnen een nogal a-muzikaal gezin. Van zijn 12de jaar af kreeg hij niettemin regelmatig piano- en theorieles. Hij bleek zoveel talent, niet alleen voor pianospel, maar ook voor amusementsmuziek te hebben dat hij al op zijn zestiende 'song-plugger' werd voor een uitgever, d.w.z. ingezonden werk ging beoordelen. Zelf schreef hij ook liedjes (waarvoor al gauw zijn broer Ira de teksten zou leveren) en werkte van zijn achttiende jaar af (toen hij bovendien voor het eerst een song publiceerde) aan musicals. Broadway lag voor hem open. Op verzoek van Paul Whiteman schreef Gershwin de beroemde *Rhapsody in blue*. Een wereldsucces. Verbindingen tussen amusementsmuziek en 'klassieke' toonkunst legde hij ook in zijn Pianoconcert (1925), drie Preludes voor piano (1926), het symfonisch gedicht *An American in Paris* (1928), *Second rhapsody* voor orkest met piano (1932), *Cuban Overture (Rumba)* voor orkest (1932) en in zijn beste werk, de opera *Porgy and Bess*. Vanaf 1931 af componeerde hij muziek voor films. Onder zijn reizen naar Europa was wel de belangrijkste die van 1928, toen hij in Parijs kennis maakte met o.a. Maurice Ravel, Sergej Prokofjew, Darius Milhaud, William Walton, Francis Poulenc, Leopold Stokowski, Alexander Tansman, Georges Auric, Jacques Ibert en Nadia Boulanger (maar niet met Igor Stravinsky, zoals vaak wordt beweerd) en in Wenen met Emmerich Kálmán en Alban Berg. Op Prokofjew na hadden al deze componisten (vooral Berg!) veel waardering voor zijn muziek. Gershwin werd niet oud; hij overleed op 11 juli 1937 in Beverly Hills na een mislukte operatie aan een hersentumor.

Luc van Hasselt

Georges Enesco

De Roemeense componist **Georges Enesco** werd in 1881 in Leveni, Roemenië, geboren. Hij werd opgeleid tot violist aan de conservatoria van Wenen en later Parijs, waar hij ook compositie-onderricht kreeg van Gédalge, Massenet en Gabriel Fauré. Hij maakte een schitterende carrière als vioolvirtuoos, wiens Bachspel vooral werd geprezen, maar ook als leraar had hij grote naam. Zijn beroemdste leerling was Yehudi Menuhin.

Enesco trad ook regelmatig als dirigent op en dan voornamelijk van eigen werk. Zo introduceerde hij zelf in het Amsterdamse Concertgebouw in één seizoen (1910/11) zijn beide Roemeense rapsodieën en zijn Derde symfonie. In zijn composities is de Roemeense volksmuziek altijd blijven doorklinken, maar vooral in zijn jeugdwerk, waartoe de Roemeense rapsodieën behoren, is dit heel duidelijk het geval.